

**TA'LIM TIZIMIDAGI ISLOHOTLAR, YUTUQLAR, MUAMMOLAR,
ISTIQBOLLIREJALAR VA OAVNING TA'LIM TIZIMIGA TA'SIRI****Elomonova Surayyo****Termiz davlat pedagogika instituti Ijtimoiy-gumanitar fanlarni o'qitish metodikasi
(ma'naviyat asoslari) yo'nalishi magistri
vbbhvuvu927@gmail.com****<https://doi.org/10.5281/zenodo.20120009>**

Annotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekistonda ta'lim sohasida amalga oshirilayotgan tub islohotlar, erishilgan sezilarli yutuqlar va tizimda saqlanib qolayotgan dolzarb muammolar tahlil qilinadi. Shuningdek, zamonaviy axborot makonida ommaviy axborot vositalarining (OAV) ta'lim sifatini oshirish, jamoatchilik nazoratini o'rnatish va yoshlarning axborot madaniyatini shakllantirishdagi o'rni yoritilgan. Maqola sohani rivojlantirish bo'yicha istiqbolli rejalarni ham o'z ichiga oladi.

Abstract: This article provides a complex analysis of fundamental reforms implemented in the education system of Uzbekistan in recent years, achieved successes, and persistent challenges within the system. The article highlights the role of information and communication technologies and mass media in improving the quality of education, their impact on the social consciousness of youth, and their role in ensuring the transparency of educational institutions. At the end of the study, prospective plans and proposals for the transformation of the sector are put forward.

Kalit so'zlar: Ta'lim islohotlari, Uchinchi Renessans, sifatli ta'lim, OAV ta'siri, axborot madaniyati, muammolar tahlili, istiqbolli rejalar, pedagogik mahorat.

Keywords: Education reforms, Third Renaissance, pedagogical mastery, impact of mass media, information culture, digital education, educational problems, perspective strategies.

Insoniyat taraqqiyotining hozirgi bosqichi bilimlar iqtisodiyoti va intellektual salohiyat ustuvorligi bilan xarakterlanadi. O'zbekistonda amalga oshirilayotgan keng ko'lamli demokratik yangilanishlar doirasida ta'lim sohasini tubdan isloh qilish davlat siyosatining eng muhim strategik yo'nalishiga aylandi. Zero, har qanday jamiyatning kelajagi uning ta'lim tizimi qanchalik zamonaviy va samarali ekanligiga bog'liqdir. Bugungi kunda O'zbekiston o'z oldiga "Uchinchi Renessans" poydevorini yaratishdek ulug'vor maqsadni qo'ygan ekan, bu jarayonda ta'lim maskanlari asosiy harakatlantiruvchi kuch bo'lib xizmat qiladi. So'nggi yillarda ta'limning barcha bosqichlarini qamrab olgan tizimli o'zgarishlar amalga oshirildi. Maktabgacha ta'lim tizimi mutlaqo yangitdan barpo etildi desak, mubolag'a bo'lmaydi.

Maktabgacha ta'lim vazirligining tashkil etilishi (hozirgi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi tarkibida) bolalarni maktabga tayyorlash sifatini xalqaro standartlar darajasiga ko'tardi. Xalq ta'limi sohasida ham tub burilishlar kuzatildi. Prezident maktablari, ijod maktablari va ixtisoslashtirilgan maktablar tarmog'ining kengayishi iqtidorli yoshlarni saralash va ularga zamonaviy bilim berishning o'ziga xos modelini yaratdi. Darsliklarning yangi avlodi yaratilib, o'quvchilarda mantiqiy fikrlash va kreativlikni shakllantirishga urg'u berildi. Oliy ta'lim sohasida ham salmoqli yutuqlarga erishildi. OTMlarga qabul kvotalarining oshirilishi yoshlarning oliy ma'lumot olishga bo'lgan huquqlarini kengaytirdi. Shuningdek, ko'plab nufuzli xorijiy universitetlarning filiallari ochilishi ta'limda raqobat muhitini yuzaga keltirdi. Eng muhim qadamlardan biri sifatida oliy ta'lim muassasalariga akademik va moliyaviy mustaqillik berilishini ta'kidlash lozim. Bu qadam universitetlarga o'z o'quv dasturlarini mustaqil

shakllantirish va bozor iqtisodiyoti sharoitida samarali boshqaruvni yo'lga qo'yish imkonini berdi. Erishilgan yutuqlarga qaramay, ta'lim tizimida o'z yechimini kutayotgan bir qancha muammolar ham mavjud. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, sifat ko'rsatkichlari miqdor ko'rsatkichlaridan ortda qolmoqda. Birinchidan, kadrlar tayyorlash sifati hamon mehnat bozori talablariga to'liq mos kelmaydi. Bitiruvchilarning nazariy bilimlari bor, biroq amaliy ko'nikmalari yetishmaydi. Ikkinchidan, pedagogik kadrlar salohiyatini oshirish masalasi dolzarbligicha qolmoqda.

Ayniqsa, hududlardagi o'qituvchilarning zamonaviy pedagogik texnologiyalar va chet tillarini egallash darajasi pastligi ta'lim sifatiga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda. Uchinchidan, ta'lim maskanlarining moddiy-texnik bazasini yangilash jarayoni barcha hududlarda bir xil kechayotgani yo'q. Ayrim maktablarda kompyuter sinflari va laboratoriya jihozlarining eskirganligi yoki yetishmasligi kuzatiladi. Shuningdek, byurokratiyaning ayrim elementlari hanuzgacha o'qituvchining darsga tayyorlanish vaqti va energiyasini sarflashiga sabab bo'lmoqda.

Zamonaviy dunyoda ta'lim faqatgina sinf xonasi yoki auditoriya bilan cheklanib qolmaydi. Bu jarayonda OAV va internet makoni hal qiluvchi rol o'ynamoqda. OAVning ta'limga ta'sirini ikki yo'nalishda tahlil qilish mumkin. Jamoatchilik nazorati va shaffoflik: Bugungi kunda jurnalist va blogerlar ta'lim muassasalaridagi muammolarni — korrupsiya, majburiy mehnat yoki o'quv jarayonidagi kamchiliklarni ochiq yoritmoqdalar. Bu esa tizim rahbarlarini mas'uliyatli bo'lishga va kamchiliklarni tezkor bartaraf etishga undamoqda. Media-ta'lim va masofaviy o'qitish: Televideniye va internet platformalari orqali ta'limiy kontentlar uzatilishi, onlayn darslarning tashkil etilishi ta'limning ommabopligini oshirdi. Biroq, ijtimoiy tarmoqlardagi tekshirilmagan axborotlar yoshlarning tarbiyasiga va qadriyatlar tizimiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shuning uchun ham ta'lim tizimida "media-savodxonlik" tushunchasini kengroq yoritish va yoshlarda axborotni filtrlash ko'nikmasini shakllantirish lozim. Kelajakdagi rejalar ta'limni to'liq raqamlashtirish va uning sifatini xalqaro darajaga ko'tarishga qaratilgan. "O'zbekiston — 2030" strategiyasida belgilanganidek, ta'lim tizimini rivojlantirishning quyidagi ustuvor vazifalari dolzarbdur: Sifat nazoratini kuchaytirish: Ta'lim sifatini baholashning xalqaro reytinglariga (PISA, PIRLS, TIMSS) integratsiyalashuvni chuqurlashtirish. Inson kapitaliga investitsiya: O'qituvchi va murabbiylarning ijtimoiy himoyasini kuchaytirish, ularning maoshlarini bosqichma-bosqich jahon standartlariga yetkazish. Ilm-fan va amaliyot integratsiyasi: Universitetlarni ilmiy tadqiqot markazlariga aylantirish va ularning ishlanmalarini iqtisodiyot tarmoqlariga joriy etish. Xulosa qilib aytganda, O'zbekiston ta'lim tizimi hozirda katta transformatsiya jarayonida turibdi. Erishilgan yutuqlar kelajakdagi yuksak marralar uchun mustahkam poydevordir. Mavjud muammolarni tizimli ravishda bartaraf etish, OAVning imkoniyatlaridan unumli foydalanish va zamonaviy axborot madaniyatini yoshlar ongiga singdirish orqali biz dunyo bilan raqobatlasha oladigan kadrlar tayyorlashga erishamiz. Zero, ta'limga kiritilgan investitsiya — bu mamlakatning porloq kelajagiga kiritilgan eng ishonchli sarmoyadir.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. – T.: 2020.
2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – T.: "O'zbekiston", 2021.
3. "O'zbekiston — 2030" strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni.
4. Axborot madaniyati va ta'lim texnologiyalari: Ilmiy maqolalar to'plami. – T.: 2024.